

Dijital Piyasalarda Rekabet Hukuku Uygulaması: Sorunlar, Tartışmalar ve Yeni Yaklaşımlar

Çevrimiçi Sertifika Programı 8 -20 Aralık 2020

I. Sertifika Programının Konusu

Sertifika Programı, dijital piyasalar ve özellikle platformların yol açtığı ekonomik yoğunlaşma sorunu ile bu sorunun, rekabet politikası ve hukukunda yarattığı tartışmaları ve buna ilişkin yeni yaklaşımları konu edinmektedir.

Özellikle son on yıl içerisinde internet tabanlı dijital ekonomi, esaslı şekilde yoğunlaşma eğilimi göstermiş ve bu durum, internet ekonomisinin rekabeti ve inovasyonu arttıracığına dair 2000'li yılların başında kabul gören görüşlerin hızla terk edilmesine neden olmuştur. Bugün dijital ekonomilerin, yapısal özelliklerinden ötürü yoğunlaşma sorununa neden olacağı fikri yaygın şekilde kabul edilmekte ve Rekabet Kurumu dahil neredeyse tüm rekabet otoriteleri bu sektörü konu alan araştırma ve idari soruşturmalar yürütmektedir. Tüm bu faaliyetler, rekabet hukuku kurallarının ve incelemelerinin bu sektörler açısından yeterli olup olmadığı tartışmasını beraberinde getirmiş; hatta dijital ekonomilerin ayrı bir düzenlemeye (=ekonomik regülasyon) tâbi olması gerektiği düşüncesi dillendirilmeye başlamıştır.

İşte bu Program'da dijital piyasaların (=platformların) iktisadi özelliklerinden hareketle, bu piyasalarda rekabet hukuku kurallarının nasıl ve ne şekilde uygulandığı, bu uygulamanın rekabet hukuku perspektifinden etkili olup olmadığı ve rekabet hukuku kurallarının etkin bir şekilde tatbik edilebilmesi için ayrı ve farklı bir hukuki enstrüman/enstrümanlara ihtiyaç duyulup duyulmadığı konuları üzerinde durulacaktır.

II. Sertifika Programının Amacı

Programın esas amacı, temel **rekabet hukuku bilgisine sahip katılımcılara**, dijital piyasaların iktisadi özelliklerini, bunun rekabet politikası açısından neden olduğu sorunları ve bu sorunlar çerçevesinde rekabet hukuku müdahalesinin sınırları ile ilgili tartışmaları ve bunlara ilişkin temel çözüm önerilerini aktarmaktır. Ayrıca bu amaç dâhilinde, rekabet hukukunun etkinliğinin tartışmaya açılması da hedeflenen diğer bir husustur. Böylelikle Program'a katılım sağlayacak katılımcıların, temel rekabet hukuku bilgileri ile dijital piyasalar özelinde karşı karşıya kalacakları hukuki ve iktisadi sorunlar hakkında fikir sahibi olarak, yorum yapabilmeleri öngörülmektedir.

III. Sertifika Programının Yapısı ve Süresi

Sertifika Programı beş modülden oluşmaktadır. Her bir modülde, ayrı ve bağımsız bir konu ve buna bağlı sorunlar ele alınmaktadır. Bu modüller konuları itibarıyla bağımsız olmakla birlikte, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (=Rekabet Kanunu, Kanun veya RKHK) sistematığına paralel olarak, rekabeti sınırlayıcı anlaşmalar, hâkim durumun kötüye kullanılması ve yoğunlaşma denetimi başlıklarıyla ilişkili olarak sıralanmaktadır.

Program (hazırlık programı hariç) süresi iki haftadır. Her bir modül (Salı, Perşembe ve Cumartesi günleri olmak üzere) üç ayrı günde ele alınacaktır. Dersler hafta içi saat

19.00'da, Cumartesi günü ise 10.30'da başlayacaktır. Dersler Zoom platformu üzerinden yapılacaktır.

Programa katılanların en azından temel rekabet hukuku bilgisine sahip olması gerekmektedir. Bu çerçevede temel rekabet hukuku bilgisine sahip olan katılımcılar, hazırlık programına katılmaksızın dijital piyasalar programına katılma imkanına sahiptir. Temel rekabet hukuku bilgisi olmayan katılımcılara ise (üçer saatten oluşan) altı saatlik bir **rekabet hukuku hazırlık eğitimi verilecektir**. Bu eğitim (bkz. <http://rhm.bilgi.edu.tr>), 5 Aralık Cumartesi ve 6 Aralık Pazar günleri yapılacaktır.

IV. Program Ücreti

Hazırlık programı ile birlikte (6 saat), toplamda 21 saatlik Programın ücreti KDV dahil 4500 TL'dir.

Adayın rekabet hukuku konusunda temel bilgiye sahip olması halinde, sadece 15 saatlik aşağıda detayları verilen bu Programa katılabilir. Toplamda 5 modülden oluşan 15 saatlik Program ücreti KDV dahil 3900 TL'dir.

Programa erken kayıt olunması halinde (6 Kasım 2020), %25 indirim uygulanacaktır. Stajyerlere ve öğrencilere %15 indirim uygulanacaktır. Rekabet Hukuku ve Politikası Uygulama Araştırma Merkezi'nin diğer Sertifika Programlarına katılan kişilere %25 indirim uygulanacaktır. Bu indirimler birbirleriyle birleştirilemezler.

V. Öğretim Kadrosu

Programda hem akademisyenler hem de rekabet hukuku tatbikatında yer alan profesyoneller yer almaktadır¹.

Program Direktörü: Doç. Dr. Kerem Cem Sanlı

- Av. Haluk Arı (Arı Avukatlık Bürosu)
- Dr. Kadir Baş (Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi)
- Av. Burcu Can
- Av. Cihan Doğan, LL.M. MSc (CD Hukuk Bürosu)
- Dr. Muzaffer Eroğlu (Kocaeli Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi)
- Av. Gönenç Gürkaynak, LL.M. (ELİG Gürkaynak Avukatlık Bürosu)
- Av. Mert Karamustafaoğlu, LL.M. (Erdem & Erdem Ortak Avukat Bürosu Ortak, Rekabet ve Uyum Lideri)
- Doç. Dr. Emin Köksal (Bahçeşehir Üniversitesi İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi)
- Doç. Dr. Kerem Cem Sanlı (İstanbul Bilgi Üniversitesi Öğretim Üyesi)

¹ Akademik kadro soyadı esas alınarak alfabetik sıralanmıştır.

VI. Ders Programı ve Takvimi –Kısa Versiyon (Toplam 15 Saat)²

DİJİTAL PİYASALARDA REKABET HUKUKU UYGULAMASI: SORUNLAR, TARTIŞMALAR VE YENİ YAKLAŞIMLAR

1. Modül: Dijital Piyasalara Giriş: Platform İş Modeli (3 ders saati)

- 1.1. *Temel Kavramlar: Platformların Genel Yapısı, Türleri ve Piyasa Örnekleri (1 saat) - 08 Aralık 2020 Salı-19.00-20.00-*
Doç. Dr. Kerem Cem Sanlı, İstanbul Bilgi Üniversitesi, Hukuk Fakültesi
- 1.2. *Dijital Platformların İktisadi Özellikleri ve Bunların Rekabet Hukuku Yansımaları: Pazar Tanımı ve Pazar Gücü (2 saat) - 8 Aralık 2020 Salı-20.00-22.00*
Doç. Dr. Emin Köksal, Bahçeşehir Üniversitesi İİBF.

2. Modül: Dijital Piyasalarda Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşmalar (RKHK md. 4) (4 ders saati)

- 2.1. *Yatay Sınırlamalar ve Fiyatlandırma Algoritmaları (2 saat) - 10 Aralık Perşembe-19.00-21.00*
Av. Burcu Can
- 2.2. *Platformlar Açısından Dikey Sınırlamalar I: Platform Dağıtım Modeli (1 saat) - 12 Aralık Cumartesi 10.30-11.30*
Av. Haluk Arı, Arı Avukatlık Bürosu
- 2.3. *Dikey Sınırlamalar II: Çevrimiçi Satış Sınırlamaları (1 saat) - 12 Aralık Cumartesi 11.30-12.30*
Doç. Dr. Kerem Cem Sanlı, İstanbul Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Av. Hakan Özgökçen, Esin Avukatlık Ortaklığı

3. Modül: Dijital Piyasalarda Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması (4 ders saati)

- 3.1. *Dijital Piyasalarda Hâkim Durum ve Piyasa Gücüne Dair Tartışmalar: Daha Düşük Bir Eşik Olabilir Mi? (1 saat) - 15 Aralık Salı, 19.00-20.00*
Av. Mert Karamustafaoğlu, Erdem&Erdem Ortak Avukatlık Bürosu
- 3.2. *Dijital Piyasalarda Kötüye Kullanma Halleri I: Bağlama ve Kendini Önceleme (1 saat) - 15 Aralık Salı, 20.00-21.00*
Av. Cihan Doğan, CD Hukuk Bürosu
- 3.3. *Dijital Piyasalarda Kötüye Kullanma Halleri II: Kişisel Fiyatlandırma ve Haksız Sözleşme Şartlarının Kullanılması (1 saat) - 17 Aralık Perşembe, 19.00-20.00*
Dr. Muzaffer Eroğlu, Kocaeli Üniversitesi Hukuk Fakültesi
- 3.4. *Dijital Piyasalarda Kötüye Kullanma Halleri III: En Çok Kayrılan Müşteri Kayıtları (1 saat) - 17 Aralık Perşembe, 20.00-21.00*
Doç. Dr. Kerem Cem Sanlı, İstanbul Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Av. Cihan Doğan, CD Hukuk Bürosu

4. Modül: Dijital Piyasalarda Yoğunlaşmaların Denetimi (2 ders saati) - 19 Aralık Cumartesi-10.30-12.30

Dr. Kadir Baş, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi

² Bu programdan hemen önce 6-7 Aralık tarihlerinde sunulacak olan Hazırlık Programı ile ilgili bilgiye <http://rhm.bilgi.edu.tr> sayfasından erişebilirsiniz.

5. Modül: Dijital Piyasalara Müdahale: Regülasyon'un Gerekliliği ve Sınırları (2 ders saati) 20 Aralık Pazar, 11.00-13.00

- 5.1. *Mevcut Hukuki Düzenlemelerin Yeterliliği (1 saat) - 20 Aralık Pazar*
Av. Gönenç Gürkaynak, ELİG Gürkaynak Avukatlık Bürosu
- 5.2. *Nasıl Bir Müdahale Sorusuna Örnek Cevap: Avrupa Birliği Platform Regülasyonu (1 saat) - 20 Aralık Pazar*
Av. Gönenç Gürkaynak, ELİG Gürkaynak Avukatlık Bürosu
- 5.3. *Panel: Dijital Piyasalarda Nasıl bir Rekabet Hukuku Uygulaması? Türkiye Özelinde Tartışmalar (1 saat)- 20 Aralık Pazar 13.00-14.30*
Katılımcılar daha sonra ilan edilecektir.

VII. Kapsamlı Ders Programı (15 Saat)³

**DİJİTAL PİYASALARDA REKABET HUKUKU UYGULAMASI:
SORUNLAR, TARTIŞMALAR VE YENİ YAKLAŞIMLAR (15 saat)**

1. Modül: Dijital Piyasalara Giriş: Platform İş Modeli (3 ders saati)

- 1.1 Temel Kavramlar: Platformların Genel Yapısı, Türleri ve Piyasa Örnekleri (1 saat) - 08 Aralık 2020 Salı-19.00-20.00**
Doç. Dr. Kerem Cem SANLI, İstanbul Bilgi Üniv., Hukuk Fakültesi

Platformların ve dijital ekonominin iktisadi açıdan gösterdiği özellikleri ele almadan önce, kavramları açık ve net şekilde ortaya konması isabetli olur. Burada platform kavramı ve türleri tanıtılacak ve bu iş modelinin farklı görünüşleri arasındaki ilişkilere dikkat çekilecektir. Bu kapsamda ayrıca hangi piyasalarda ne tür platformların faaliyet gösterdiğine değinilecektir.

- 1.2 Dijital Platformların İktisadi Özellikleri ve Bu Özelliklerin Rekabet Hukuku Yansımaları: Pazar Tanımı ve Pazar Gücü (2 saat) - 8 Aralık 2020 Salı, 20.00-22.00**
Doç. Dr. Emin Köksal, Bahçeşehir Üniversitesi İİBF.

Bu modül kapsamında, platformların iktisadi özellikleri ve bu iktisadi özelliklere bağlanan sonuçlar ve bilhassa rekabet politikası açısından bunları yansımaları ele alınacaktır. Bu bağlamda “ağ dışsallıkları”, “asimetrik fiyatlandırma”, “multi-homing”, “tüketici kayıtsızlığı”, “büyük veri”, “ilk giren avantajı” gibi dijital piyasalar açısından hayati öneme sahip kavramlar etrafında, bu piyasaların neden diğer piyasalardan farklılaştığı ele alınacak; bu farklılaşmanın rekabet politikası açısından sonuçları tartışılacaktır. Özellikle yoğunlaşma eğiliminin bu piyasaların doğal bir sonucu olup olmadığı sorunsalı üzerinde durulacak ve piyasanın (multi-homing veya teknolojik gelişme gibi) bazı araçlar ile bu sorunu çözebilip çözemeyeceği incelenecektir. Yine, bu iktisadi özelliklere bağlı olarak, rekabet hukukunun tatbikinde karşılaşılan bazı sorunlar (ilgili piyasanın belirlenmesi-hâkim durum testi vs.) hakkında da ön açıklamalar yapılacaktır.

³ Bu programdan hemen önce 6-7 Aralık tarihlerinde sunulacak olan Hazırlık Programı ile ilgili bilgiye <http://rhm.bilgi.edu.tr> sayfasından erişebilirsiniz.

2. Modül: Dijital Piyasalarda Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşmalar (RKHK md. 4) (4 ders saati)

İkinci modül, Rekabet Kanunu'nun 4. maddesinin dijital piyasalarda uygulanmasında özellik taşıyan konuları ele almaktadır. Bu bağlamda dijital piyasalar ekseninde önce yatay, sonra dikey anlaşmalar sistematığı çerçevesinde, problemlen olabilecek veya özellikli alanlar tartılmaktadır. Şüphesiz dikey sınırlamalar, bu modülün temel inceleme konusudur.

2.1 Yatay Sınırlamalar ve Fiyatlama Algoritmaları (2 saat) - 10 Aralık Perşembe, 19.00-21.00 **Av. Burcu Can**

Dijital ekonominin özelliklerinden birisi de piyasanın şeffaflaşmasıdır. Şeffaflık, tüketici açısından (fiyat ve fiyat-dışı unsurların karşılaştırılmasına imkân vermesi nedeniyle) olumlu olmakla birlikte, rakipler arasında iş birliğini kolaylaştırabilir. Özellikle bilgisayar ortamındaki takip (ve fiyatlama) programları, günümüzde perakende seviyesinde sıklıkla kullanılmakta ve piyasanın oligopolistik özellik göstermesine bağılı olarak rekabet karşıtı dengenin ortaya çıkma ihtimalini artırmaktadır. Hatta gelişmekte olan bazı algoritmalar, rakiplerin fiyatlarına göre fiyatlandırmayı kendiliğinden yapmakta ve doğrudan kişilerin seçim ve davranışlarından bağımsız (ve daha etkin bir şekilde) rekabet karşıtı sonuçlar üretebilmektedir. Dolayısıyla yatay anlaşmaların akdedilmesi ve muhafazasının güç olduğuna dair geleneksel önerme, bu piyasalarda geçerliliğini büyük ölçüde yitirmektedir. Bunun haricinde algoritmalar ve takip programları, sadece yatay değil, dikey sınırlamaları da kolaylaştırmaktadır. Nitekim son yıllarda karara bağlanan yeniden satış fiyatının tespitine dair vakalarda, bu programların hüküm tesisinde etkili olduğu görülmektedir. İşte bu derste, algoritmaların (ve takip programlarının) neden olabileceği rekabet sorunları ve bu sorunlar karşısında rekabet hukukunun ne şekilde uygulanabileceği tartışılacaktır.

2.2 Platformlar Açısından Dikey Sınırlamalar I: Platform Dağıtım Modeli (1 saat) - 12 Aralık Cumartesi, 10.30-11.30 **Av. Haluk Arı, Arı Avukatlık Bürosu**

İkinci alt başlık, dikey sınırlamaları konu edinmektedir. Burada, platformlar ile perakendecilerin akdettiği sözleşmeler ekseninde dikey sınırlamaların neler olduğu ve bunların rekabet hukuku açısından nasıl ve ne şekilde ele alınması gerektiği üzerinde durulacaktır. Tabiatıyla ilk konu, platform ile akdedilen bir anlaşmanın hukuki niteliğinin ne olduğu ve bunun Rekabet Kanunu'nun 4. maddesi ve 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Tebliğ karşısında nasıl ele alınacağıdır. Bu kapsamda platformların acente sıfatını haiz olup olmadıkları ve *hibrit* platformlar ile rakip perakendeciler arasındaki anlaşmada yer alan dikey sınırlamaların dikey anlaşma olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği tartışılacaktır. Bu tartışmalı konunun akabinde uygulamada yer verilen temel sınırlayıcı hükümler tartışılacaktır. Bu bağlamda rekabet etmeme yükümlülüğü, fiyat sınırlamaları ve en çok kayrılan müşteri koşulu temel olarak ele alınan konular arasında olacaktır.

**2.3 Dikey Sınırlamalar II: Çevrimiçi Satış Sınırlamaları (1 saat) - 12 Aralık
Cumartesi, 11.30-12.30**

**Doç. Dr. Kerem Cem Sanlı, İstanbul Bilgi Üniv. Hukuk Fakültesi, Av.
Hakan Özgökçen, Esin Avukat Ortaklığı**

Bu ders uygulamadaki önemi nedeniyle çevrimiçi satış sınırlamalarına ayrılmıştır. Bu kapsamda sağlayıcıların bayilerinin hangi koşullarda platformlarda faaliyet göstermesini sınırlandırabileceği; sağlayıcının bayinin çevrimiçi reklam vermesini, fiyat karşılaştırma sitelerinde faaliyet yürütmesini hangi şartlar altında engelleyebileceği gibi önemli ve güncel sorunlar ele alınacaktır. Bu kapsamda ayrıca, sağlayıcıların çevrimiçi satış yapan bayi ile fiziki mağazada satış yapan bayiye satış fiyatını farklı belirlemesinin (=ikili fiyatlama) mümkün olup olmadığı değerlendirilecektir. Dağıtım modelinin farklı (=seçici dağıtım modeli) olması durumunda, tüm bu tartışmaların sonuçlarının ne ölçüde değiştireceği incelenecektir.

3. Modül: Dijital Piyasalarda Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması (4 ders saati)

Üçüncü modül, Rekabet Kanunu'nun 6. maddesini konu almaktadır. Burada iki ayrı alt başlık söz konusudur. İlk başlık, dijital piyasalarda ilgili piyasanın belirlenmesindeki güçlükler ve kısmen buna bağlı olarak hâkim durum testinin ne şekilde tatbik edilebileceği sorunsalını, ikinci başlık ise bu piyasalarda sık görülen kötüye kullanma tiplerini ele almaktadır.

**3.1 Dijital Piyasalarda Hâkim Durum ve Piyasa Gücüne Dair Tartışmalar:
Daha Düşük Bir Eşik Olabilir Mi? (1 saat) - 15 Aralık Salı, 19.00-20.00
Av. Mert Karamustafaoğlu, Erdem&Erdem Ortak Avukatlık Bürosu**

Dijital piyasalara ilişkin en önemli sorunlardan biri, piyasanın çok taraflı yapısına ve fiyatlama özelliklerine bağlı olarak ilgili piyasanın nasıl tespit edileceğidir. Piyasanın tek bir tarafını dikkate almak, hatalı sonuçlara ulaşılmasına sebebiyet verebilir. Öte yandan her zaman iki tarafı kapsayan tek bir piyasa tanımı da yerinde bir yaklaşım olmayabilir. Üstelik başta SSNIP test gibi geleneksel niceliksel testlerin platformlar açısından doğrudan uygulanması da problemleri bir görünüm arz etmektedir. Bu derste, öncelikle bu tartışmalara yer verilecek akabinde ise, hâkim durum testinin bu piyasalarda aynen uygulama alanı bulabilip bulamayacağı üzerinde durulacaktır. Piyasa payının belirlenmesinin güçlüğü, teşebbüslerin pratikte daha düşük bir paya rağmen perakendeciler karşısında pazar gücünü dayatabilmelerine, rekabet otoritelerinin klasik hâkim durum testini tartışmaya açmasına neden olmuştur. Diğer bir ifadeyle, piyasa tanımı kadar pazar gücünün tespitindeki ölçütlerin net bir şekilde belirlenmesi büyük önem arz etmektedir. Bu kapsamda bilhassa daha farklı bir hâkim durum tanımının gerekli olup olmadığı veya Rekabet Kanunu'nun 3. maddesinde yer alan mevcut tanım ışığında daha düşük bir pazar payı eşliğinin amaca uygun olup olmadığı temel tartışma konularını oluşturmaktadır.

3.2 Dijital Piyasalarda Kötüye Kullanma Halleri I: Bağlama ve Kendini Önceleme (1 saat) - 15 Aralık Salı, 20.00-21.00
Av. Cihan Doğan, CD Hukuk Bürosu

Bu ders kapsamında iki ayrı kötüye kullanma tipi ele alınacaktır. İlki platformların kendi hizmetlerini önceliklemlerine bağılı olarak ortaya çıkan rekabet sorunlarıdır. Bu temel olarak dijital platformların, hizmet sağladıkları müşteri gruplarından birine rakip olmalarından yani, *hibrit* rollerinden kaynaklanan bir durumdur. Bu durum platform ile müşterileri arasında çıkar çatışmalarına sebebiyet vermektedir. Bu çıkar çatışmasına bağılı olarak, platformlar kendi ürünlerini ön plâna çıkarma motivasyonuna sahip olabilmektedir. Bunu arama sonuçlarında kendi ürünlerini ön plana çıkarmak suretiyle yapabildikleri gibi, rakiplere ağır sorumluluk yüklemek suretiyle de yapabilmektedirler. Bu kapsamda, Avrupa Komisyonu'nun mevcut durumda soruşturduğu *Spotify vs Apple* ile *Epic Games vs Apple* dosyaları da inceleme konusu haline getirilecektir. İlâveten, bu tür eylemler açısından platformun sahip olduğu verinin rolü ve buna bağılı olarak platformun müşteri gruplarının verisini alt piyasada kullanmasının hukukiliğı tartışılacaklar.

Bağılama, teknoloji ve rekabet hukuku ekseninde klasik diyebileceğimiz bir kötüye kullanma tipidir. Geçtiğimiz dönemde muhtelif yargı yerlerinin soruşturmasına maruz kalan *Microsoft'un Internet Explorer ve Windows Media Player* dosyaları şüphesiz ki bu başlık altında ilk akla gelen dosyalardır. Ne var ki aradan on yılı aşkın bir zaman dilimi geçmesine rağmen, bu konu popülerliğini yitirdiğinden söz edilemez. Nitekim hem Avrupa Komisyonu hem de Rekabet Kurumu, *Google-Android* dosyasında *Google*'ın bağılama uygulamalarını ele alarak, *Google* aleyhine önemli para cezası uygulamıştır. İşte bu derste bu dosyalar ekseninde bağılama uygulamalarının rekabet hukukunda ne şekilde değerlendirildiğı ele alınacaktır.

3.3 Dijital Piyasalarda Kötüye Kullanma Halleri II: Kişisel Fiyatlandırma ve Haksız Sözleşme Şartlarının Kullanılması (1 saat) - 17 Aralık Perşembe, 19.00-20.00
Dr. Muzaffer Eroğlu, Kocaeli Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Bir teşebbüsün, tüketiciye dair elde ettiğı veriyi kullanarak, farklı tüketicilere tahmin ettiğı ödemeye hazır oldukları bedele göre, farklı fiyatlandırma yapması şeklinde ortaya çıkan kişisel fiyatlandırma eylemi, dijitalleşme ve veri üzerinden ilerleyen iş modellerinin gelişmesine ve teşebbüslerin tüketicilere ilişkin önemli miktarda veriye erişme imkanına sahip olmasına bağılı olarak son zamanlarda önemli ölçüde tartışılmaya başlanmıştır. Teşebbüslerin sahip oldukları veriler üzerinden tüketicilere kişisel fiyatlandırma yapması, tüketicilerin sömürülmesi sonucuna yol açabileceğı gibi, rakip teşebbüslerin piyasa dışına itilmesine de sebebiyet verebilir. Bu derste, konunun rekabet hukuku bakımından ihlal kabul edilip edilemeyeceğı, eğer ihlal olarak kabul edilecekse bunun hangi şartlarda kabul edilebilir olduğuna yönelik tartışmalara yer verilecektir. Bu kapsamda ayrıca yapılan ampirik çalışmaların sonuçlarına da yer verilecektir.

Piyasa gücü bulunan platformlar, bu güçlerini fiyatı (=komisyon oranını) rekabetçi seviyenin üzerine çıkarmak için kullanabileceği gibi aynı zamanda, alıcılarına sözleşmenin menfaat dengesini alıcı aleyhine bozan sözleşme hükümleri dayatmak suretiyle de kullanabilir. Bu durum kimi zaman müşteri gruplarıyla akdedilen sözleşme koşullarının tek taraflı olarak değiştirilmesine imkân tanıyan hükümlerin sözleşmelere derç edilmesi şeklinde ortaya çıkabileceği gibi, perakendecilerin yargı yeri seçimine müdahale eden hükümler şeklinde de ortaya çıkabilir. Hatta, bazı platformların platformu kullanma karşılığında tüketicilerden üçüncü taraf platformlardaki verilerine erişme hakkı elde etmesi şeklinde de ortaya çıkabilir. Bu derste, platformların müşteri gruplarıyla akdettikleri sözleşmelerde kullandıkları ne tür hükümlerin kötüye kullanma teşkil edebileceğine yönelik tartışmalara yer verilecektir. Bu kapsamda, Alman rekabet otoritesinin *Facebook* ve *Amazon* dosyaları da kapsamlı bir şekilde irdelenecektir.

3.4 Dijital Piyasalarda Kötüye Kullanma Halleri III: En Çok Kayrılan Müşteri Kayıtları (1 saat) - 17 Aralık Perşembe, 20.00-21.00

Doç. Dr. Kerem Cem Sanlı, İstanbul Bilgi Üniv. Hukuk Fakültesi, Av. Cihan Doğan, CD Hukuk Bürosu

Platformların hizmet sağladıkları müşteri gruplarından olan perakendeciler aleyhine aralarındaki sözleşmelerde kabul ettikleri en yaygın koşullardan biri de platform EKM koşullarıdır. Bu koşullar muhtelif biçimde ortaya çıkabileceği gibi piyasa üzerinde olumlu ve olumsuz birçok etkisi bulunmaktadır. Bu derste, bu kayıtların kullanımına bağlı olarak ortaya çıkması muhtemel endişeler hukuk ve iktisat perspektifinden inceleme konusu haline getirilecektir. Bu kapsamda ayrıca Rekabet Kurulu tarafından verilen *Booking* ve *YemekSepeti* kararları incelenecektir.

4. Modül: Dijital Piyasalarda Yoğunlaşmaların Denetimi (2 ders saati) – 19 Aralık Cumartesi-10.30-12.30

Dr. Kadir Baş, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Dördüncü modül, yoğunlaşmaların denetimine ilişkindir. Bu modülde dijital piyasalardaki yoğunlaşma temayülü ile yoğunlaşma denetimi rejimi arasındaki ilişki irdelenecektir. Bu kapsamda ilk olarak, dijital piyasalara özgü bir sorun olmamakla birlikte, yoğunlaşma denetimine ilişkin hukuki rejimin yeterliliği ve bunun özellikle dijital piyasalar karşısındaki pratik değeri değerlendirilecektir. Bu kapsamda, başta *Facebook*'un *Whatsapp*'ı devralma işlemi olmak üzere, *Facebook*'un *Instagram*'ı devralması, *Microsoft*'un *Skype* ve *Linkedin*'i devralma işlemleri inceleme konusu haline getirilecektir. Bu derste ayrıca mevcut durumda hala incelenen *Google/Fitbit* dosyasına ve bu dosyaya ilişkin temel endişelere yer verilecektir. İlaveten bu kapsamda büyük teşebbüslerin yatırım aşamasını takiben ufak ölçekteki teşebbüsleri devralması olarak nitelendirilen “*killer acquisition*” başta gelmek üzere, tespit edilen sorunlara yönelik çözüm önerileri tartışılacaktır. Bu kapsamda ayrıca başta birçok yargı yerinde kabul edilen yoğunlaşmaların denetiminde işlem değeri esasının gerekliliği inceleme konusu haline getirilecektir. Bu konuya ilişkin bir önemli diğer tartışma alanı ise, azınlık pay sahipliklerine yönelik hukuk politikasında herhangi bir değişikliğin gerekli olup olmadığıdır.

5. Modül: Dijital Piyasalara Müdahale: Regülasyon'un Gerekliliği ve Sınırları (2 ders saati) 20 Aralık Pazar, 11.00-13.00

Beşinci modül, dijital piyasalara yönelik geliştirilecek hukuk politikası açısından regülasyonun gerekliliğine ilişkindir. Bu modüle kadar yapılan açıklamalar ışığında, mevcut rekabet hukuku araçlarının, platformların faaliyet gösterdiği piyasalarda ortaya çıkardığı sorunlarla başa çıkmadaki etkinliği tartışma konusu haline getirilecektir.

5.1 Mevcut Hukuki Düzenlemelerin Yeterliliği (1 saat) - 20 Aralık Pazar Av. Gönenç Gürkaynak, ELİG Gürkaynak Avukatlık Bürosu

Bu modülün ilk dersinde, mevcut rekabet hukuku enstrümanlarının yeterliliği tartışma konusu haline getirilecektir. Bu kapsamda, Rekabet Kanunu'ndaki üç temel yasaklayıcı normun, tüm bu endişeleri giderebilecek nitelikte olup olmadığı ele alınacaktır. Bu derste, uygun düştüğü ölçüde, mevcut enstrümanlarda ne tür güncellemelerin yapılabileceği de ayrıca değerlendirilecektir. Bu kapsamda, dijital platformların faaliyet gösterdiği piyasalarda ortaya çıkması muhtemel endişelere yönelik olarak, bir regülasyonun gerekli olup olmadığı tartışmaya açılacaktır. Muhtemel bir regülasyonun fiyata mı fiyat dışı unsurlara mı yönelik olabileceği, Türk hukuk sisteminin dinamikleri de göz önünde bulundurularak, müdahalenin hukuki altyapısının regülasyon olarak tercih edilmesine bağlı ortaya çıkması muhtemel endişeler üzerinde durulacaktır.

5.2 Nasıl Bir Müdahale Sorusuna Örnek Cevap: Avrupa Birliği Platform Regülasyonu (1 saat) - 20 Aralık Pazar Av. Gönenç Gürkaynak, ELİG Gürkaynak Avukatlık Bürosu

Bu son ders kapsamında, Avrupa Birliği hukukundaki Ticari Perakendeciler ile Platformlar Arasındaki İlişkilerde Şeffaflığı ve Hakkaniyeti Sağlamaya Yönelik 2019/115 sayılı Tüzük incelenecektir. Temel olarak, çevrimiçi platformları kullanan teşebbüsler ile olan ticari ilişkinin şeffaf, adil ve tüm tarafların hukuksal menfaatlerini koruyacak şekilde düzenlenmesi amacıyla yönelik olarak ihdas edilen bu Tüzüğün Türk hukuku açısından gerekliliği ve uygulanabilirliği kısaca incelenecektir.

5.3 Panel: Dijital Piyasalarda Nasıl bir Rekabet Hukuku Uygulaması? Türkiye Özelinde Tartışmalar- 20 Aralık Pazar 13.00-14.30

Program sonunda, bu eğitim programı (ve özellikle son dersin içeriği) çerçevesinde ele alınan konuları dikkate alarak, Türkiye özelinde rekabet hukukunun nasıl uygulanması gerektiği, mevcut maddi ve usul kurallarının ve yaptırımların yeterliliği ve alternatif bir düzenleme ve/veya kurumsal düzenlemeye gerek duyulup duyulmadığı, Kurul'un mevcut uygulamaları ve mukayeseli hukuk örnekleri çerçevesinde katılımcılar tarafından tartışılacaktır. Bu Panel'e konuşmacı olan herkesin katılımı hedeflenmekte ve ayrıca bazı

konukların da çağırılması düşünülmektedir. Bu Panel'in katılımcıları ayrıca ilan edilecektir.